

სსიპ გარემოს ეროვნული სააგენტო

02 ოქტომბერი 2026

N 705/ს

ბ რ ძ ა ნ ე ბ ა

დაბა ბაკურიანისა და მიმდებარე დასახლებების გეგმარებითი ერთეულის სივრცის დაგეგმარების გეგმის პროექტსა და სტრატეგიული გარემოსდაცვითი შეფასების ანგარიშზე რეკომენდაციების გაცემის შესახებ

სსიპ სივრცითი და ქალაქთმშენებლობითი განვითარების სააგენტომ „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსით“ (შემდგომ - კოდექსი) გათვალისწინებული რეკომენდაციების მიღების მიზნით 2026 წლის 2 ივლისს სსიპ გარემოს ეროვნულ სააგენტოში (შემდგომ - სააგენტო) წარმოადგინა დაბა ბაკურიანისა და მიმდებარე დასახლებების გეგმარებითი ერთეულის სივრცის დაგეგმარების გეგმის (შემდგომ - სდგ) პროექტი და სტრატეგიული გარემოსდაცვითი შეფასების (შემდგომ - სგშ) ანგარიში, თანდართულ დოკუმენტაციასთან ერთად.

კოდექსის შესაბამისად, წარმოდგენილი დოკუმენტაცია და საჯარო განხილვის ჩატარების შესახებ ინფორმაცია განთავსდა გარემოსდაცვით საინფორმაციო პორტალზე (<https://ei.gov.ge/ka/info/eacbcc3-b5f4-42cf-bf1b-254f18da40b6>). აღნიშნული დოკუმენტაცია ასევე გაეგზავნა ბორჯომის მუნიციპალიტეტის მერიას, საინფორმაციო დაფასა და ოფიციალურ ვებგვერდზე განთავსების მიზნით.

დაბა ბაკურიანისა და მიმდებარე დასახლებების გეგმარებითი ერთეულის სივრცის დაგეგმარების გეგმის კონცეფციაზე სააგენტოს 2025 წლის 16 ივნისის №315/ს ბრძანებით გაიცა სგშ-ის სკოპინგის დასკვნა, რომლითაც განისაზღვრა სგშ-ის ანგარიშის მომზადებისთვის საჭირო კვლევებისა და მოსაპოვებელი/შესასწავლი ინფორმაციის ჩამონათვალი.

სსიპ სივრცითი და ქალაქთმშენებლობითი განვითარების სააგენტოს მიერ წარმოდგენილი პროექტისთვის ექსპერტიზის ჩატარების მიზნით სააგენტოს 2026 წლის 16 ივლისის №486/ს ბრძანების („დაბა ბაკურიანისა და მიმდებარე დასახლებების გეგმარებითი ერთეულის სივრცის დაგეგმარების გეგმის პროექტსა და სტრატეგიული გარემოსდაცვითი შეფასების ანგარიშზე ექსპერტიზის ჩატარების მიზნით საექსპერტო კომისიის შექმნის შესახებ“) საფუძველზე შეიქმნა საექსპერტო კომისია.

სგშ-ის ანგარიში მოიცავს ინფორმაციას დამგეგმავი ორგანოს, სტრატეგიული გარემოსდაცვითი შეფასებით გათვალისწინებული პროცედურებისა და დოკუმენტით განსაზღვრული ღონისძიებების შესახებ. სგშ-ის ანგარიშში მოცემულია სტრატეგიული დოკუმენტის მომზადების საფუძველი და მიზნები, განხორციელების არეალი, ასევე განხილულია სხვა სტრატეგიულ დოკუმენტებთან მიმართება.

წარმოდგენილი დოკუმენტაციის თანახმად, საკვლევი ტერიტორია მდებარეობს ბორჯომის მუნიციპალიტეტში. გეგმარებითი ობიექტს წარმოადგენს დაბა ბაკურიანი და მიმდებარე დასახლებები (გეგმარებითი ტერიტორიის ფართობი - 70 247 ჰა). ტერიტორია გამოირჩევა უნიკალური ლანდშაფტით, ტყის მასივებით, მინერალური წყლებით, კულტურული მემკვიდრეობის ობიექტებითა და მთიანი რელიეფით. მისი ტურისტული და სტრატეგიული პოტენციალი განპირობებულია კურორტებისა და საკურორტო ადგილების სიმრავლით.

სგშ-ის ანგარიშის თანახმად, გეგმარებითი ერთეულის დაგეგმვის ძირითადი მიზნები და ამოცანებია:

- სივრცითი კატეგორიების დადგენა;
- არსებული დასახლებული და დაუსახლებელი ტერიტორიების განსაზღვრა;
- განვითარების ერთიანი ხედვისა და სტრატეგიის შემუშავება;
- საცხოვრებელი გარემოსა და პირობების გაუმჯობესება;
- სამშენებლო და არასამშენებლო ტერიტორიების მკაფიო გამიჯვნა;
- სატრანსპორტო სისტემისა და ინფრასტრუქტურის მოწესრიგება;
- სოციალური და ტურისტული ინფრასტრუქტურის მოწესრიგება.

დოკუმენტის თანახმად, განხილულია საკვლევი არეალის სამომავლო განვითარების ოთხი ალტერნატივა:

- „საქმე თავისთავად კეთდება“ (ნულოვანი ალტერნატივა);
- ბუნებაზე დაფუძნებული განვითარება;
- ტურიზმზე დაფუძნებული განვითარება;
- ინოვაციებზე დაფუძნებული განვითარება;

თითოეული ალტერნატივა წარმოადგენს ტერიტორიის განვითარების განსხვავებულ ხედვას და ეფუძნება იმ ძირითად გამოწვევებსა და შესაძლებლობებს, რომლებიც დაკავშირებულია გარემოს დაცვასთან, ტურიზმთან და კულტურულ მემკვიდრეობასთან, ეკონომიკურ განვითარებასა და მოსახლეობისთვის საჭირო სერვისების უზრუნველყოფასთან.

ალტერნატიული სცენარი - „საქმე თავისთავად კეთდება“: სცენარი წარმოადგენს „ნულოვან ვარიანტს“, რომლის პირობებშიც არსებული განვითარების ტენდენციები რეგულირების გარეშე გრძელდება, რაც გამოიწვევს უსისტემო განაშენიანების, ტყის რესურსებზე ზეწოლისა და ბუნებრივი საფრთხეების მიმართ მოწყვლადობის ზრდას.

წარმოდგენილი ალტერნატივის თანახმად, გაიზრდება გარემოსდაცვითი, სოციალური და ეკონომიკური გამოწვევები და ვერ იქნება უზრუნველყოფილი ტერიტორიის მდგრადი განვითარება. შესაბამისად, იგი განიხილება როგორც საბაზისო სცენარი, რომლის მიმართაც შეფასდება და შედარდება განვითარების სხვა ალტერნატივები.

ალტერნატივა 1 - „ლანდშაფტი, როგორც ქვაკუთხედი“: ბუნებრივი გარემოს დაცვასა და მდგრად გამოყენებაზე დაფუძნებული განვითარების სცენარი, რომელიც ითვალისწინებს ლურჯი და მწვანე სარტყლების შექმნას, ტყეების, წყლის რესურსებისა და ეკოსისტემების დაცვას და ბუნებრივი საფრთხეების შემცირებას. დასახლებების განვითარება ეფუძნება კომპაქტურ განაშენიანებას, მკაფიო ურბანულ საზღვრებსა და რისკებზე დაფუძნებულ ზონირებას, ხოლო ტურიზმი - ეკოტურიზმისა და ოთხივე სეზონის აქტივობების გაძლიერებას. ბაკურიანი რჩება ძირითად ურბანულ და ტურისტულ ცენტრად, ხოლო წაღვერი, ცემი, ციხისჯვარი და ბაკურიანის ანდეზიტი ვითარდება როგორც ქვეცენტრები, რომლებიც ამცირებენ ბაკურიანზე დამოკიდებულებას.

წარმოდგენილი ალტერნატივის თანახმად, ტურიზმის განვითარება ორიენტირებულია ეკოტურიზმისა და ოთხივე სეზონის აქტივობების გაძლიერებაზე, მათ შორის, ლაშქრობაზე, ბუნების დაკვირვებასა და სპორტულ აქტივობებზე. მობილობის გაუმჯობესებისთვის პრიორიტეტულია ბორჯომი-ბაკურიანი-ახალქალაქის გზის, ასევე მიტარბისა და ციხისჯვარის მიმართულებების განვითარება, რაც გააუმჯობესებს წლის განმავლობაში მისაწვდომობას და შეამცირებს ბაკურიანზე სატრანსპორტო დატვირთვას.

ალტერნატივა 2 - „ტურიზმზე დაფუძნებული განვითარება“: ბუნებრივ, კულტურულ და რეკრეაციულ პოტენციალზე დაფუძნებული განვითარების სცენარი, რომელიც მიზნად ისახავს ბაკურიანისა და მიმდებარე დასახლებების ერთიან ტურისტულ სისტემად ჩამოყალიბებას. ტურისტული ნაკადების გადანაწილება და ტურისტული პროდუქტების დივერსიფიცირება განხორციელდება მრავალფუნქციური მობილობის ქსელისა და ტურისტული მარშრუტების განვითარებით. ტურისტული განვითარების ძირითადი კვანძებია დიდი მიტარბი, წაღვერი, მზეთამზე, ბაკურიანის ანდეზიტი, ციხისჯვარი, ტაბაწყური და გუჯარეთის ხეობის დასახლებები, რომლებიც სხვადასხვა ტურისტულ ფუნქციას იძენენ. სხვადასხვა დასახლება სპეციალიზდება ეკო, აგრო, სპორტულ, რეკრეაციულ და კულტურულ ტურიზმში.

განსაკუთრებული მნიშვნელობა ენიჭება კულტურული მემკვიდრეობისა და ადგილობრივი იდენტობის გაძლიერებას.

ალტერნატივა 3 - „ინოვაცია, როგორც განვითარების მამოძრავებელი ძალა“: ალტერნატივა ეფუძნება ბაკურიანის, როგორც რეგიონული ურბანული და ეკონომიკური ცენტრის გაძლიერებას და მიმდებარე დასახლებებისთვის ურთიერთდაკავშირებული ეკონომიკური ფუნქციების განსაზღვრას. განვითარების საფუძველია ეკონომიკის დივერსიფიცირება ტურიზმის, სოფლისა და სატყეო მეურნეობის, მეცნიერების, განათლებისა და განახლებადი ენერგიის მიმართულებებით, ადგილობრივი რესურსების ეფექტიანი გამოყენებისა და ცირკულარული ეკონომიკის პრინციპების გათვალისწინებით. მთავარ საყრდენს წარმოადგენს ბაკურიანი-წაღვერი-ციხისჯვრის „ცოდნის სამკუთხედი“. ბაკურიანი ვითარდება როგორც საერთაშორისო, ოთხივე სეზონის სპორტულ-სარეკრეაციო და სამეცნიერო ცენტრი; წაღვერი - როგორც საკურორტო და რეკრეაციული ცენტრი, სატყეო მეცნიერებისა და ტურიზმის განვითარების მიმართულებით; ციხისჯვარი - როგორც განახლებადი ენერგიის, ეკოლოგიური სოფლის მეურნეობისა და განათლების ჰაბი.

წარმოდგენილი ალტერნატივის მიზანია ბაკურიანის გაძლიერება, როგორც რეგიონული ურბანული ცენტრის და მიმდებარე დასახლებების ეკონომიკური გამოცოცხლება, რაც ხელს შეუწყობს ეკონომიკის დივერსიფიკაციას, მუდმივი დასაქმების შექმნას, სეზონურობის შემცირებას, მოსახლეობის შენარჩუნებას და ცხოვრების ხარისხის გაუმჯობესებას.

სგშ-ის ანგარიშის თანახმად, შემუშავდა კომპლექსური შეფასების მატრიცა, რომელიც თითოეული სტრატეგიის მოსალოდნელ დადებით ზემოქმედებას აფასებს სამ დონეზე - დაბალი, საშუალო და მაღალი. შეფასება ეფუძნება ურბანული განვითარების ინდიკატორებს და საშუალებას იძლევა გამოვლინდეს, თუ რომელი სტრატეგია რა მიმართულებით ქმნის უფრო მნიშვნელოვან დადებით შედეგს.

დოკუმენტის თანახმად, არც ერთი ალტერნატივა არ არის სრულად ოპტიმალური და თითოეულ მათგანს განსხვავებული ძლიერი და სუსტი მხარე აქვს, მაგალითად:

- **ბუნებაზე ორიენტირებული განვითარება** ყველაზე ეფექტურია გარემოს დაცვის, მდგრადი მიწათსარგებლობისა და კლიმატური რისკების შემცირების მიმართულებით, თუმცა შედარებით ნაკლებად უწყობს ხელს ეკონომიკურ ზრდასა და დაბალანსებულ განვითარებას.
- **ტურიზმზე ორიენტირებული განვითარება** განსაკუთრებით ეფექტურია ეკონომიკის დივერსიფიკაციისა და კულტურული მემკვიდრეობის გამოყენების მიმართულებით, თუმცა საჭიროებს გარემოსდაცვითი მდგრადობის გაძლიერებას.
- **ინოვაციებზე ორიენტირებული განვითარება** ხელს უწყობს ეკონომიკურ დივერსიფიკაციას, პროდუქტიულობასა და თვითკმარობას, თუმცა ნაკლებად ეფექტურია გარემოს დაცვისა და მდგრადი მიწათსარგებლობის თვალსაზრისით.

სგშ-ის ანგარიშის მიხედვით, ყველაზე ეფექტური მიდგომა სამი ალტერნატივის ძლიერი მხარეების გაერთიანებაა: ბუნების დაცვა უნდა წარმოადგენდეს განვითარების საფუძველს, ხოლო ტურიზმი და ინოვაციები - ეკონომიკური ზრდისა და მთელი წლის განმავლობაში დივერსიფიცირებული განვითარების მთავარ მამოძრავებელ ძალებს. ასეთი კომბინაცია უზრუნველყოფს ეკონომიკურ განვითარებას გარემოს დაცვისა და ტერიტორიის გრძელვადიანი მდგრადობის პარალელურად.

დოკუმენტის თანახმად, გამოყოფილია დასახლებული, წყლის ობიექტების (1020,7 ჰა, 1.5%), სასოფლო-სამეურნეო (30743,5 ჰა, 43.8%), ბუნებრივ-ლანდშაფტური (32175,1 ჰა, 45.8%) და საგზაო ინფრასტრუქტურის სივრცეები (378,9 ჰა, 0.5%), რომელთა ფუნქციური დანიშნულება ტერიტორიის მდგრადი და დაბალანსებული განვითარების საფუძველს ქმნის. დასახლებული სივრცე შედგება სამი ქვეკატეგორიისაგან: საკურორტო-სარეკრეაციო სივრცე (397,6 ჰა, გეგმარებითი ერთეულის ტერიტორიის 0,6%), სასოფლო-სამოსახლო სივრცე (150,7 ჰა, 0,2%), სააგარაკე-საცხოვრებელი სივრცე (169,9 ჰა, 0.2%).

დოკუმენტის თანახმად, განხილულია სტრატეგიული დოკუმენტის განხორციელებით გარემოსა და ადამიანის ჯანმრთელობაზე ზემოქმედების ფაქტორები, კერძოდ: სატყეო ტერიტორიები, კულტურული მემკვიდრეობა, ბიოლოგიური გარემო, გარემოს სხვადასხვა კომპონენტებზე (ატმოსფერული ჰაერი, ნიადაგი, წყალი) ზემოქმედება, სოციალურ-ეკონომიკური გარემო.

დაბა ბაკურიანისა და მიმდებარე დასახლებების გეგმარებითი ერთეული გამოირჩევა უნიკალური ლანდშაფტური, ეკოლოგიური და კულტურულ-ისტორიული რესურსით. ტერიტორიის გეოგრაფიული მდებარეობა და ბუნებრივი პირობები მნიშვნელოვნად განსაზღვრავს მის სპორტულ და სამკურნალო-რეკრეაციული ტურიზმის განვითარების პოტენციალს.

დოკუმენტის თანახმად, გეგმარებითი ერთეული 8 ადმინისტრაციული ერთეულის/სათემო ცენტრისაგან შედგება. დაბა ბაკურიანისა და მიმდებარე დასახლებების საკვლევ/საპროექტო არეალში შედის: დაბა ბაკურიანის, დაბა წაღვერის, სოფელ ბალანთის, სოფელ ტაბაწყურის, სოფელ ციხისჯვრისა და სოფელ ტბის ადმინისტრაციული ერთეულები, რომლებიც საჭიროებენ კლასიფიკაციას შემდეგი მახასიათებლების მიხედვით:

განვითარებული: ბაკურიანი, წაღვერი.

პერსპექტიული: ბაკურიანის ანდეზიტი, დიდი და პატარა მიტარბი, ციხისჯვარი, ცემი, სადგერი, ტიმოთესუბანი, გუჯარეთი, მზეთამზე, თორი, წითელსოფელი (ნასოფლარი), ტაბაწყური, ასევე წინუბანი, პატარა ცემი, საკოჭავი და სოფელი დაბა.

ნაკლებად პერსპექტიული: მაჭარწყალი, გვერდისუბანი, ვარდევანი, ღვთისმშობელი, ოდეთი, ღინტური, მოლითი, ჭიხარულა, ბალანთა და სოფელი ტბა.

სგშ-ის ანგარიშის თანახმად, გეგმარებითი ერთეული - კურორტი ბაკურიანი და მასთან დაკავშირებული დაბა-სოფლები წარმოადგენს განსახლების ორგანოვანად განცალკევებულ სტრუქტურას, რომლის გეოგრაფიული ცენტრალური ნაწილი პერსპექტივაში შეიძლება განიხილებოდეს, როგორც „დიდი ბაკურიანი“.

დოკუმენტის თანახმად, გეგმარებითი ერთეული გარშემორტყმულია სხვადასხვა კატეგორიის დაცული ტერიტორიებით: ბორჯომ-ხარაგაულის ეროვნული პარკი; ქცია-ტაბაწყურის ალკვეთილი (ამ ალკვეთილის ნაწილი შედის გეგმარებით ერთეულში); ნემვის ალკვეთილი; თეთრობის ალკვეთილი; ტანასა და თემის დაცული ტერიტორიები.

გეგმარებითი ერთეულის უდიდეს ნაწილს წარმოადგენს ბაკურიანის სარეკრეაციო ტერიტორია, რაც ამ ტერიტორიაზე განსაკუთრებულ რეჟიმს აწესებს.

ბორჯომ-ხარაგაულის ეროვნული პარკის ტერიტორიას ზურმუხტის ქსელის ორი საიტი ფარავს, ესენია ქცია-ტაბაწყური (GE0000038) და ბორჯომ-ხარაგაულის 1 (GE0000010). ბორჯომ-ხარაგაულის დაცულ ტერიტორიებს გარს ერტყმის ზურმუხტის ქსელის საიტი - ბორჯომ-ხარაგაულის 2 (GE0000056).

სსიპ ეროვნული სატყეო სააგენტოს ინფორმაციით, წარმოდგენილი გეგმარებითი ერთეულის საზღვრის მთლიანი 702472690 კვ.მ. (70 247 ჰა) ფართობიდან 327089567 კვ.მ. (32 709 ჰა) ფართობი წარმოადგენს სსიპ ეროვნული სატყეო სააგენტოს მართვას დაქვემდებარებულ სახელმწიფო ტყის ტერიტორიას. კერძოდ, ბორჯომის სატყეო უბნის ტაძრისის (ნაწილობრივ), ბორჯომის (ნაწილობრივ), ჩარხისწყლის (ნაწილობრივ) სატყეოებს და ბაკურიანის სატყეო უბნის წაღვერის (ნაწილობრივ), ბაკურიანის (სრულად), მაჭარწყალის (ნაწილობრივ) სატყეოებს.

სგშ-ის ანგარიშის მიხედვით, საკვლევ არეალს, ასევე მასზე განლაგებულ და განაშენიანებისას დაგეგმილ ინფრასტრუქტურას საშიშროებას უქმნის/შეუქმნის გეგმარებით ერთეულში გამოკვეთილი ისეთი საფრთხეები, როგორიცაა: მეწყერი, ღვარცოფი, კლდეზვავი, ქვათაცვენა, მდინარეთა ნაპირების გარეცხვა, სიღრმითი ეროზია და დაჭაობება.

საკვლევი არეალის ფარგლებში ასევე განვითარებულია ღვარცოფული პროცესები, რომლებიც უზვი ატმოსფერული ნალექების მოსვლის შემთხვევაში პერიოდულად აქტიურდება, მათ შორისაა: მდ.

გუჯარეთისწყალი და მისი უსახელო შენაკადები, მდ. ბაკურიანისწყალი, მდ. მიტარბისწყალი, ბორჯომულა, ოშორა, კუმისკა, მდ. ნაღვარევისხევი და ა.შ.

დოკუმენტის თანახმად, არსებული მონაცემების, თემატური რუკების, სატელიტური გამოსახულებებისა და რელიეფურ-მორფოლოგიური ანალიზის საფუძველზე მოხდა პოტენციური ზვავსაშიში არელების წინასწარი იდენტიფიცირება.

წარმოდგენილი დოკუმენტაცია ასევე მოიცავს გეოლოგიური საფრთხეების ზონირების (დარაიონება) რუკას, სადაც გამოყოფილია მაღალი, საშუალო და დაბალი რისკის ზონები, დატანილია სავსე კვლევების დროს იდენტიფიცირებული გეოლოგიური პროცესები.

საკვლევი არეალი ძირითადად მოქცეულია მაღალი გეოლოგიური რისკების ზონაში, მათ შორის, დიდი მიტარბი, სადაც შეიმჩნევა მეწყერი, ღვარცოფი და კლდეზვავი-ქვათაცვენა. დაბალი რისკის ზონას მიეკუთვნება ბაკურიანი, ბაკურიანის ანდეზიტის მიდამოები და თრიალეთის ქედის სამხრეთით მოქცეული ბალანთას, ჭიხარულას, მოლითისა და ტაბაწყურის მიდამოები.

სგშ-ის ანგარიშის თანახმად, გეგმარებითი ერთეულის ტერიტორიაზე გათვალისწინებულია შემდეგი გეგმარებითი შეზღუდვები:

- წყალდაცვითი ზოლები მდინარეებსა და ტბებზე;
- კულტურული მემკვიდრეობის უძრავი ძეგლის ვიზუალური და ფიზიკური დაცვის არელები;
- მაგისტრალური გაზსადენის დაცვის ზოლი;
- ბაქო-თბილისი-ჯეიჰანის ნავთობსადენის დაცვის ზოლი;
- ელექტროგადამცემი ხაზების დაცვის ზოლი;
- საავტომობილო გზების მფლობელის ინტერესების გათვალისწინების შეუთანხმებელი მოქმედებების აკრძალვა;
- სასაფლაოს სანიტარიული დაცვის ზონა.

დოკუმენტის თანახმად, ტყის დაზიანების პრობლემა სხვა ეკოლოგიურ პრობლემებთან და სტიქიურ საფრთხეებთან ერთად, განიხილება როგორც ერთ-ერთი საფრთხე, რომელიც გეგმარებითი ერთეულისა და, ზოგადად, ბორჯომის მუნიციპალიტეტის საკურორტო პოტენციალს ემუქრება. ტყის მასივები გამეჩხერებულია უკანონო ჭრების შედეგად. სხვადასხვა მიზეზით ტყის დაზიანების გამო (ტყის მავნებლები, უკანონო ჭრები, ხანძრები) მისი ნიადაგდამცავი და ტენის შემაკავებელი თვისებები დაქვეითებულია და, ამიტომ, ძლიერი წვიმების დროს ნიაღვრებისა და ღვარცოფის წარმოქმნის ალბათობა მომატებულია.

ბორჯომის მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე ფუნქციონირებს ბაქო-თბილისი-ჯეიჰანის ნავთობსადენი. ნავთობსადენის ფაქტორი საკმაოდ დიდ რისკს წარმოადგენს გეგმარებითი ერთეულისთვის, ტექნოგენური საფრთხის არეალის თვალსაზრისით. სტიქიური გეოლოგიური პროცესების საშიშროების რუკაზე ასევე აღნიშნულია ბაქო-თბილისი-ჯეიჰანის ნავთობსადენის დამცავი ზონა, სადაც კონტროლდება გადაადგილება და ხშირ შემთხვევაში შეზღუდულიცაა. ეს ტერიტორიები განსაკუთრებულ მონიტორინგს ექვემდებარება. ნავთობსადენი ტურისტული მიზიდულობის არელებსაც კვეთს, რაც საკმაოდ დიდი სირთულეა ტურისტებისათვის, რომლებიც ციხისჯვრიდან კოდიანისკენ და დაბაძველისკენ გადაადგილდებიან. ასევე, ავარიის შემთხვევაში, ნავთობსადენი წარმოადგენს სერიოზულ საფრთხეს გარემოსდაცვითი თვალსაზრისით.

სგშ-ის ანგარიშის თანახმად, გეგმარებითი არეალი მრავალფეროვანია ჰიდროგრაფიული თვალსაზრისით. ძირითადი მდინარეებია ბორჯომულა, გუჯარეთისწყალი, ქცია და მათი მნიშვნელოვანი შენაკადები - ბაკურიანის წყალი, მიტარბულა, ოშორა, კუმისკა, წაღვარევისწყალი და სხვა. საკვლევ რეგიონში ვხვდებით ასევე მცირე მდინარეებს და მშრალ ხევეებს, რომლებიც წარმოადგენენ ტიპურ მთის მდინარეებს. ძლიერი წვიმის ან ინტენსიური თოვლის დნობის დროს მათზე ხშირია წყალმოვარდნები და ღვარცოფული გამოვლინებები.

დოკუმენტის თანახმად, ა(ა)იპ „ბორჯომის დასუფთავება და კეთილმოწყობის“ სამსახური და სსიპ „ბაკურიანის განვითარების სააგენტო“ უზრუნველყოფს შეგროვილი ნარჩენების ტრანსპორტირებას

გადამტვირთავ სადგურამდე, რომელიც მდებარეობს ბორჯომ-ბაკურიანის საავტომობილო გზის მიმდებარედ, სოფელ დაბასთან. ნარჩენების ტრანსპორტირებას ქალაქ ხაშურის ნაგავსაყრელზე უზრუნველყოფს შპს „საქართველოს მყარი ნარჩენების მართვის კომპანია“.

გეგმარებითი ერთეული მდიდარია კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლებით. კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლების ნუსხის მიხედვით, ძეგლების რაოდენობა 156-ია, აქედან 62 ობიექტს აქვს კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლის სტატუსი, ხოლო 94 სტატუსის გარეშეა.

სგშ-ის ანგარიშის თანახმად, გეგმარებით ტერიტორიაზე ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა გაფრქვევების თვალსაზრისით, არ გვხვდება მაღალი დაბინძურების სტაციონარული გაფრქვევის წყაროები. გეგმარებით ტერიტორიაზე ატმოსფერული ჰაერის არასტაციონარულ წყაროს წარმოადგენს სატრანსპორტო ნაკადები/ტრანსპორტის მოძრაობით გამოწვეული ემისიები. აქ არსებული საავტომობილო გზები არ ხასიათდება ავტოტრანსპორტის მაღალი ინტენსივობის ნაკადებით, რაც იძლევა იმის თქმის საშუალებას, რომ გეგმარებითი ტერიტორიის ატმოსფერული ჰაერი ნაკლებადაა დაბინძურებული.

სგშ-ის ანგარიშის თანახმად, სტრატეგიული დოკუმენტის განხორციელების პროცესში გარემოსა და ადამიანის ჯანმრთელობაზე ტრანსსასაზღვრო ზემოქმედება მოსალოდნელი არ არის. სტრატეგიული დოკუმენტის განხორციელება საერთო ჯამში დადებით გავლენას მოახდენს ტერიტორიაზე, თუმცა მშენებლობისა და ინფრასტრუქტურის განვითარების ეტაპზე მოსალოდნელია გარკვეული დროებითი და ლოკალური უარყოფითი ზემოქმედებები. მოკლევადიან პერიოდში გარემოზე გარკვეული უარყოფითი ზემოქმედება მოსალოდნელია, მაგრამ გრძელვადიან პერსპექტივაში გეგმა მიმართულია მდგრადი ტურიზმის, სოფლის მეურნეობის, ინფრასტრუქტურის, ბუნების დაცვისა და მოსახლეობის ცხოვრების ხარისხის გაუმჯობესებისკენ.

სგშ-ის ანგარიში მოიცავს ინფორმაციას სტრატეგიული დოკუმენტის განხორციელებისას მოსალოდნელი ზემოქმედების პრევენციისა და თავიდან აცილების რეკომენდაციებისა და შემარბილებელი ღონისძიებების, ასევე მონიტორინგს დაქვემდებარებული საკითხების შესახებ და წარმოდგენილია სტრატეგიული დოკუმენტით გათვალისწინებული ღონისძიებების განხორციელების გეგმა-გრაფიკი.

დაბა ბაკურიანის და მიმდებარე დასახლებების გეგმარებითი ერთეულის სივრცის დაგეგმარების გეგმის პროექტის სტრატეგიული გარემოსდაცვითი შეფასების ანგარიშის საჯარო განხილვა ჩატარდა 2026 წლის 14 აგვისტოს, დაბა ბაკურიანის კინოთეატრ „ბაკურიანში“. განხილვას ესწრებოდნენ სსიპ გარემოს ეროვნული სააგენტოს, სსიპ სივრცითი და ქალაქთმშენებლობითი განვითარების სააგენტოს, ბორჯომის მუნიციპალიტეტის მერიის, საკონსულტაციო ორგანიზაციის და ადგილობრივი მოსახლეობის წარმომადგენლები.

სივრცითი დაგეგმარების გეგმის პროექტსა და სტრატეგიული დოკუმენტის პროექტზე სსიპ გარემოს ეროვნულ სააგენტოში და სსიპ სივრცითი და ქალაქთმშენებლობითი განვითარების სააგენტოში ა(ა)იპ ბაკურიანის სასტუმროების მესაკუთრეთა ასოციაციის მიერ წარმოდგენილ იქნა შენიშვნები და რეკომენდაციები, რომლებიც ეხება სივრცითი დაგეგმარებისა და ქალაქთმშენებლობითი განვითარების საკითხებს. წარმოდგენილი მოსაზრებების ნაწილი ასახული იქნა რეკომენდაციებში.

დაბა ბაკურიანის და მიმდებარე დასახლებების გეგმარებითი ერთეულის სივრცის დაგეგმარების გეგმის პროექტი, სტრატეგიული გარემოსდაცვითი შეფასების ანგარიში და თანდართული დოკუმენტაცია განსახილველად ასევე გაეგზავნა სსიპ ეროვნულ სატყეო სააგენტოს, სსიპ დაცული ტერიტორიების სააგენტოს, სსიპ მინერალური რესურსების ეროვნულ სააგენტოს, სსიპ მიწის მდგრადი მართვისა და მიწათსარგებლობის მონიტორინგის ეროვნულ სააგენტოს, სსიპ კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის ეროვნულ სააგენტოს და სსიპ საქართველოს ტურიზმის ეროვნულ ადმინისტრაციას.

წარმოდგენილი დოკუმენტაცია გარემოსდაცვითი შეფასების სხვადასხვა მიმართულებით განხილულ იქნა შესაბამისი კომპეტენციის მქონე ექსპერტებისა და სპეციალისტების მიერ. ექსპერტებისა და

სპეციალისტების მიერ წარმოდგენილი შეფასებების, აგრეთვე საქართველოს „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ 27-ე მუხლით გათვალისწინებული მოთხოვნების საფუძველზე,

ვბრძანებ:

1. გაიცეს რეკომენდაცია დაბა ბაკურიანისა და მიმდებარე დასახლებების გეგმარებითი ერთეულის სივრცის დაგეგმარების გეგმის პროექტსა და სტრატეგიული გარემოსდაცვითი შეფასების ანგარიშზე.
2. სტრატეგიული დოკუმენტით განსაზღვრული ღონისძიებების დაგეგმვისა და განხორციელებისას გათვალისწინებული იქნეს შემდეგი საკითხები:

ა) საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი მოთხოვნები და სტანდარტები, მათ შორის, „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ I ან/და II დანართით გათვალისწინებული საქმიანობების განხორციელების შემთხვევაში დაცული იქნეს აღნიშნული კოდექსის მოთხოვნები;

ბ) ნარჩენების მართვა უნდა განხორციელდეს „ნარჩენების მართვის კოდექსისა“ და მისგან გამომდინარე კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტების მოთხოვნების, ნარჩენების მართვის ეროვნული სტრატეგიისა და ეროვნული სამოქმედო გეგმის შესაბამისად;

გ) ნიადაგის ნაყოფიერი ფენის, ქარსაფარი (მინდორდაცვითი) ზოლის, საძოვრებისა და პირუტყვის გადასარეკი ტრასების მართვა უნდა განხორციელდეს საქართველოში მოქმედი საკანონმდებლო აქტებით გათვალისწინებული მოთხოვნების შესაბამისად;

დ) სგშ-ის ანგარიშში სრულად აისახოს ბორჯომ-ხარაგაულის დაცული ტერიტორიების ფუნქციური ზონირება, მათ შორის, მკაცრი დაცვის, ვიზიტორთა, ტრადიციული გამოყენებისა და სხვა შესაბამისი ფუნქციური ზონები, საქართველოს მთავრობის 15/02/2022 წ. №71 დადგენილებით („ტექნიკური რეგლამენტის – ბორჯომ-ხარაგაულის დაცული ტერიტორიების, ქცია-ტაბაწყურის აღკვეთილისა და გოდერძის ნამარხი ტყის ბუნების ძეგლის მენეჯმენტის გეგმის დამტკიცების თაობაზე“) დამტკიცებული ბორჯომ-ხარაგაულის დაცული ტერიტორიების მენეჯმენტის გეგმით განსაზღვრული მოთხოვნებისა და დაცვის რეჟიმების გათვალისწინებით. ამასთან, შეფასდეს აღნიშნული ფუნქციური ზონების სივრცითი ურთიერთმიმართება გეგმარებითი დოკუმენტით გათვალისწინებულ ტერიტორიებთან, ფუნქციურ ზონებთან და განვითარების ღონისძიებებთან და გამოვლენილ იქნეს შესაძლო შეუსაბამოებები, ზემოქმედებები და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები;

ე) სტრატეგიული დოკუმენტით გათვალისწინებული გზების რეაბილიტაციისა და ახალი გზების გაყვანისას, მათ შორის, ბაკურიანი-ანდეზიტი-თორი-დაბაძველი-ჭობისხევისა და ბაკურიანი-ციხისჯვარი-ოთა-ასპინძის მიმართულებებზე, საჭიროა შეფასდეს ველური ცხოველების, მათ შორის, კეთილშობილი ირმის, მურა დათვის, არჩვისა და სხვა სახეობების მიგრაციული და გადაადგილების დერეფნებზე ზემოქმედება, ჰაბიტატების ფრაგმენტაციისა და ბარიერული ეფექტის რისკები, აგრეთვე ცხოველებთან შეჯახების შესაძლებლობა და საჭიროების შემთხვევაში, განისაზღვროს შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები;

ვ) სგშ-ის ანგარიშში შესწორებას საჭიროებს შემდეგი ინფორმაცია: ცხრილი №3-19-ში, გეგმარებით არეალში გავრცელებული ხელფრთიანთა სახეობებიდან სამფერი მლამიობი (*Myotis emarginatus*) და ბრანდტის მლამიობი (*Myotis brandtii*) არ წარმოადგენენ „საქართველოს წითელი ნუსხის დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2014 წლის 20 თებერვლის №190 დადგენილებით დამტკიცებული საქართველოს „წითელი ნუსხით“ დაცულ სახეობებს. ასევე, სგშ-ის ანგარიშში გვ. 133 მითითებული საშუალო ხვლიკი (*Lacerta media*) არ წარმოადგენს საქართველოს „წითელი ნუსხით“ დაცულ სახეობას;

ზ) ცხრილი №3-21-ში საპროექტო არეალში გავრცელებული ქვეწარმავლების სახეობებისთვის მითითებული საკონსერვაციო სტატუსები არ შეესაბამება საქართველოს მთავრობის 2014 წლის 20 თებერვლის №190 დადგენილებით დამტკიცებულ საქართველოს „წითელ ნუსხაში“ მოცემულ სახეობებსა და მათ საკონსერვაციო სტატუსებს;

თ) სგშ-ის ანგარიშში მითითებული ზურმუხტის ქსელის ტერიტორია ბორჯომ-ხარაგაული - GE0000056 საჭიროა შეიცვალოს შემდეგნაირად - ბორჯომ-ხარაგაული 2 - GE0000056. ასევე, საჭიროა „საიტის“ მაგივრად გამოყენებულ იქნეს ტერმინი - ზურმუხტის ქსელის ტერიტორია.

ი) საჭიროა კოდიანის მეწყერის შესაბამისი შესწავლა/შეფასება და დოკუმენტაციის ტექსტურ და გრაფიკულ ნაწილში ასახვა;

კ) გეგმარებით არეალში არსებულ მდინარეებს არ აქვთ მყინვარული საზრდოობის წყარო, შესაბამისად მდინარეთა ქსელის ჰიდროგრაფიული დახასიათება საჭიროებს დაზუსტებას;

ლ) სტრატეგიული დოკუმენტის გრაფიკულ ნაწილში დაზუსტდეს წყალდაცვითი ზოლების სივრცითი ასახვა და მათი შესაბამისობა წყლის ობიექტების ფაქტობრივ მდებარეობასთან. კერძოდ, გადამოწმდეს მდინარეების კალაპოტებისა და კონტურების მონაცემები და წყალდაცვითი ზოლების საზღვრები განისაზღვროს შესაბამისი წყლის ობიექტის კონტურისა და კანონმდებლობით დადგენილი მოთხოვნების შესაბამისად, მათ შორის, მცირე პერიოდული მდინარეებისა და მშრალი ხეობებისთვის;

მ) სგშ-ის ანგარიშის მე-4 თავში წარმოდგენილი ალტერნატივების შეფასება საჭიროებს გადამუშავებას. კერძოდ, ალტერნატივების შედარება არ უნდა შემოიფარგლოს მხოლოდ დადებითი გავლენის დაბალი, საშუალო და მაღალი ხარისხითა და ეკონომიკურ-ურბანული ინდიკატორებით. ალტერნატივების შეფასების მეთოდოლოგიაში მკაფიოდ უნდა განისაზღვროს გამოყენებული კრიტერიუმები, ინდიკატორები, ქულები და მათი წონები, მონაცემთა წყაროები და შეფასების საფუძვლები. აგრეთვე, სტრატეგიული დოკუმენტი უნდა ეყრდნობოდეს ერთიან მრავალკრიტერიუმიან შედარებით მატრიცას, რომელშიც ასევე ასახული იქნება გარემოსდაცვითი, ჯანმრთელობის, სოციალური და ეკონომიკური კრიტერიუმები, როგორც დადებითი, ისე უარყოფითი ეფექტების გათვალისწინებით. შეფასებაში ასევე სრულად უნდა იქნეს ასახული ნულოვანი ალტერნატივა;

ნ) სგშ-ის სკოპინგის დასკვნით განსაზღვრული ალტერნატივების გათვალისწინებით, სგშ-ის ანგარიშში კონცეპტუალური განვითარების სცენარებთან ერთად განხილული იქნეს სტრატეგიული, გეგმარებითი და კონკრეტული სივრცითი ალტერნატივები. კერძოდ, უნდა შეფასდეს ახალი საავტომობილო გზების, აეროდრომის/მცირე აეროპორტის, ენერგეტიკული და საინჟინრო ინფრასტრუქტურის, ტურისტული ინფრასტრუქტურის, საბაგიროების, სათხილამურო ტრასებისა და სხვა ძირითადი ინფრასტრუქტურული ობიექტების შესაძლო ადგილმდებარეობის, მასშტაბისა და განვითარების ალტერნატივები. თითოეული ალტერნატივის შეფასებისას გათვალისწინებული იქნეს შესაბამის ტერიტორიებზე მიწათსარგებლობის ცვლილება, ბიომრავალფეროვნება, ტყის ფრაგმენტაცია, წყლისა და ნიადაგის რესურსები, ლანდშაფტი, ხმაური, ემისიები, ბუნებრივი საფრთხეები, მოსახლეობის ჯანმრთელობა და უსაფრთხოება და შესაძლო კუმულაციური ზემოქმედებები

განსაკუთრებული ყურადღება უნდა დაეთმოს ახალი გზებისა და აეროდრომის/აეროპორტის განვითარების შედეგად შესაძლო სატრანსპორტო ნაკადების ზრდის გავლენას და აღნიშნული სცენარის შედარებას უფრო კომპაქტური განვითარებისა და საზოგადოებრივ ტრანსპორტზე ორიენტირებული სივრცითი განვითარების ალტერნატივებთან. შეფასების შედეგები გამოყენებულ იქნეს ალტერნატივების შედარებისა და გეგმის საბოლოო გადაწყვეტილებების დასაბუთებისას;

ო) სგშ-ის ანგარიშში ტურიზმის განვითარების შესაძლო ზემოქმედება უნდა შეფასდეს რაოდენობრივი მაჩვენებლების საფუძველზე. კერძოდ, უნდა გაანალიზდეს არსებული საწოლფონდი, მუდმივი და სეზონური მოსახლეობა, ვიზიტორთა არსებული და პროგნოზირებული რაოდენობა, ასევე, მათთან დაკავშირებული წყალმომარაგების, წყალარინების, ნარჩენების მართვის, საგზაო და საპარკინგე ინფრასტრუქტურის, ენერგომომარაგების, სამაშველო და ჯანდაცვის სერვისებისა და სათხილამურო არელების ტევადობა/გამტარუნარიანობა;

პ) მნიშვნელოვანია შეფასდეს დაგეგმილი განვითარების მასშტაბისა და პროგნოზირებული ტურისტული დატვირთვის შესაბამისობა აღნიშნული ინფრასტრუქტურისა და მომსახურებების საპროექტო/არსებულ შესაძლებლობებთან და გამოვლენილი იქნეს შესაძლო გადაჭარბებული დატვირთვისა და გარემოზე ზეწოლის რისკები;

ჟ) სგშ-ის ანგარიშში აისახოს კლიმატური საფრთხეების მიმართ მოწყვლადობის მატრიცა, რომელშიც ასახული იქნება შესაბამისი ტერიტორიების, დასახლებებისა და ინფრასტრუქტურის მიმართ არსებული კლიმატური საფრთხეები, ექსპოზიცია და მგრძნობელობა, ხოლო აღნიშნული კომპონენტების საფუძველზე შეფასდეს მოწყვლადობის დონე და განისაზღვროს შესაბამისი ადაპტაციის ღონისძიებები;

რ) დაზუსტებას/გადამოწმებას საჭიროებს სგშ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი ფუნქციური ზონების და ქვეკატეგორიის ფართობები და პროცენტული მაჩვენებლები, მათ შორის, მათი შესაბამისობა გეგმარებითი ტერიტორიის მთლიან ფართობთან;

ს) სგშ-ის ანგარიშში დაზუსტდეს გეგმარებითი ერთეულის ტერიტორიაზე მოქმედი გეგმარებითი შეზღუდვების ჩამონათვალი. კერძოდ, ერთმანეთისგან გაიმიჯნოს სივრცით-გეოგრაფიულად განსაზღვრული დაცვის ზონები/ზოლები და კანონმდებლობით დადგენილი საქმიანობის/ქმედების სამართლებრივი შეზღუდვები და მოთხოვნები, როგორიცაა საავტომობილო გზების მფლობელის ინტერესების გათვალისწინების შეუთანხმებელი მოქმედებების აკრძალვა;

ტ) სგშ-ის ანგარიშში დაზუსტებას/შესწორებას საჭიროებს შემდეგი ინფორმაცია: 77-ე გვერდზე, თბური ტალღების დიაგრამის სათაური (ნახსენებია ფოთი); 93-ე გვერდზე გეოლოგიურ რუკას აკლია ინფორმაცია ავტორის და რუკის გამოშვების წელიწადის შესახებ; გრაფიკულ ალბომში რუკა №05 მოყვანილია საბადოების სია, ნუმერაციით, თავად საბადოები რუკაზე არ არის დატანილი;

უ) სგშ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი გარემოსდაცვითი მონიტორინგის გეგმა უნდა გადამუშავდეს და შესაბამისობაში იქნეს მოყვანილი სტრატეგიული დოკუმენტის განხორციელების მონიტორინგის მიზნებთან. მონიტორინგის გეგმა ორიენტირებული უნდა იყოს არა მხოლოდ ცალკეული გარემოსდაცვითი კომპონენტების მდგომარეობის დაკვირვებაზე, არამედ, სტრატეგიული დოკუმენტის განხორციელებით გამოწვეული გარემოსდაცვითი ზემოქმედებების, გამოვლენილი რისკებისა და გარემოსდაცვითი მიზნების მიღწევის შეფასებაზე. მონიტორინგის გეგმის შემუშავებისას გათვალისწინებული იქნეს ქვეყანაში არსებული შესაბამისი სახელმძღვანელო დოკუმენტებით, მათ შორის, „სტრატეგიული გარემოსდაცვითი შეფასების შესახებ სახელმძღვანელოთი“ და „სტრატეგიული გარემოსდაცვითი შეფასების სახელმძღვანელო საქართველოს სივრცის დაგეგმარების სექტორისთვის“ განსაზღვრული მიდგომები;

ფ) სგშ-ის ანგარიშის ანალიტიკურ ნაწილში განისაზღვროს სტრატეგიული დოკუმენტის განხორციელების გარემოსდაცვითი შედეგების შეფასებისთვის შესაბამისი ინდიკატორები (შესაძლო ინდიკატორების მაგალითი - წყლის რესურსებზე დატვირთვა, ტყის/ჰაბიტატების ცვლილება, ტურისტული დატვირთვა, სატრანსპორტო ნაკადები, ხმაური, ნარჩენები და ა.შ.), რომლებიც თანმიმდევრულად აისახება სტრატეგიული დოკუმენტის მონიტორინგის გეგმაში. თითოეული ინდიკატორისთვის, შესაძლებლობის შემთხვევაში, განისაზღვროს საბაზისო მდგომარეობა, მონაცემთა წყარო, გაზომვის/შეფასების მეთოდი, მონიტორინგის სიხშირე და პასუხისმგებელი

უწყება/ორგანო. ინდიკატორები დაკავშირებული იყოს სგშ-ის ანგარიშში გამოვლენილ მნიშვნელოვან გარემოსდაცვით საკითხებთან, ზემოქმედებებთან, რისკებთან და სტრატეგიული დოკუმენტით განსაზღვრულ გარემოსდაცვით მიზნებთან;

ქ) სტრატეგიული დოკუმენტის განხორციელების მონიტორინგი უნდა განახორციელოს სტრატეგიულ დოკუმენტზე პასუხისმგებელმა ორგანომ, შესაბამის კომპეტენტურ უწყებებთან/ორგანოებთან კოორდინაციით. მონიტორინგის განხორციელებისას განისაზღვროს პასუხისმგებელი პირი/სტრუქტურული ერთეული, მონიტორინგის პერიოდულობა, მონაცემთა შეგროვებისა და შეფასების წესი და მონიტორინგის შედეგების დოკუმენტირებისა და გამოყენების მექანიზმი;

ღ) „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ 29-ე მუხლის საფუძველზე, სტრატეგიული დოკუმენტის განხორციელებით გამოწვეული გარემოზე მნიშვნელოვანი ზემოქმედების დამოუკიდებელი ანალიზის ჩატარებას, მის ხელთ არსებულ მონაცემებზე დაყრდნობით, შესაბამისი შესაძლებლობის არსებობისა და საჭიროების შემთხვევაში, უზრუნველყოფს სააგენტო, რაც დამოუკიდებელი პროცედურაა და შესაბამისად, გამიჯნული უნდა იყოს სტრატეგიული დოკუმენტის განხორციელების მონიტორინგის პროცესისგან;

ყ) „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ 28-ე მუხლის შესაბამისად, სტრატეგიული დოკუმენტის საბოლოოდ დამუშავებისა და მიღების/დამტკიცების პროცესში დამგეგმავმა ორგანომ განიხილოს სააგენტოს მიერ გაცემული რეკომენდაციები და შესაბამისი საფუძვლის არსებობის შემთხვევაში, უზრუნველყოს მათი გათვალისწინება სტრატეგიულ დოკუმენტში. ასევე, სტრატეგიული დოკუმენტის მიღების/დამტკიცების შესახებ გადაწყვეტილებას უნდა დაერთოს დასაბუთებული ინფორმაცია სააგენტოსა და საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს მიერ გაცემული რეკომენდაციების, საზოგადოების მიერ წარმოდგენილი მოსაზრებებისა და შენიშვნების განხილვის შედეგების შესახებ.

3. ეს ბრძანება გაეგზავნოს ბორჯომის მუნიციპალიტეტის მერიას.
4. ეს ბრძანება ძალაში შევიდეს ბორჯომის მუნიციპალიტეტის მერიის მიერ ამ ბრძანების გაცნობისთანავე.
5. ეს ბრძანება 5 დღის ვადაში განთავსდეს გარემოსდაცვით საინფორმაციო პორტალზე და ბორჯომის მუნიციპალიტეტის მერიის საინფორმაციო დაფასა და ოფიციალურ ვებგვერდზე.
6. ეს ბრძანება შეიძლება გასაჩივრდეს თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიაში (თბილისი, დავით აღმაშენებლის ხეივანი №64) მხარის მიერ მისი ოფიციალური წესით გაცნობის დღიდან ერთი თვის ვადაში.

არჩილ ადამია

სააგენტოს უფროსი - მ.შ.

სსიპ გარემოს ეროვნული სააგენტო

